

AIDAI

Münchenas Pirmadienis, 1946. X. 14 d. /III metai/ Nr. 239 /276/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Penktadienį Taikos Kongresas svarstė Bulgarijos taikos sutartį. JAV delegatas pareiškė: Graikijos saugumas turi didžią reikšmę. Todėl jis pasiūlė panaikinti Bulgarijos įtvirtinimus Graikijos pasienyje. Toliau jis pareiškė: Amerika būtinai eis pagal savo tarptautinius įsipareigojimus, jeigu Graikijai grės užpuolimo pavojus.

Rusijos delegatas Višinskis kalbėjo apie priešiško anglo-saksų nusistatymą prieš Bulgariją ir kitas mažasias slavų tautas. Reikalavimas primesti vadinamuosius demokratinius rinkimus Bulgarijai vaizdžiai tai parodė, kad su Bulgarija elgiamasi ne taip, kaip su kitais kraštais. Toliau Višinskis kalbėjo apie negarbingus senosios demokratijos motyvus.

Britų delegatas Alexanderis atskleidė: Višinskio išvedžiojimui skirti tik skaldymui, bet ne vienijimui. Bulgarija per trumpą laiką jau 3 kartus užpuolė Graikiją. Bulgarijos įstojimas į karą vokiečių pusėje buvęs nukreiptas prieš Graikiją. Tai gi visiškai suprantama, kodėl Graikija rūpinasi saugumu.

JAV pasiuntinys Maskvoje atvyko į Paryžių.

Molotovas ilgai kalbėjosi su Ispanijos eksilinės vyriausybės galva Giraliu.

Paryžius. Taikos Kongreso pilnatis šeštadienio rytą 1 val. baigė svarstyti Bulgarijos taikos sutarties projektą. Ši karta Kongresui nepavyko susitarti Graikijos-Bulgarijos sienos klausimu, nes 9 balsavo už, o 11 susilaikė. Klausimas paliko neišspręstas.

Šeštadienį Taikos Kongresas svarstė Vengrijos taikos sutartį. Besvarstant šios sutarties projektą, Australijos, Amerikos ir Britanijos delegatai pasisakė prieš reparacijas. Sovietų delegatas Gusevas kar-

tojo, kad Vengrija galinti reparacijas mokėti iš tų vertybių, kurios buvusios išgabentos į amerikiečių zoną.

Višinskis išvyko į Maskvą. Šeštadienio rytą buvo baigtas svarstyti Vengrijos taikos sutarties projektas. Nevisi klausimai išspresti. Vengrijos sienos paliekamos tos pačios, kokios buvo 1938m.

Nuteistas arkivysk. Stopinacas

Zagrebas. Kroatijos katalikų primas arkivyskupas Stopinacas penktadienį Kroatų vyriausiasis karas teismas už „nusikaltimus tautai“ nuteisė 16 metų kalėti sunkiųjų darbų kalėjime ir atėmė pilietinės teises. Arkivyskupas buvo apkaltintas kurstęs katalikų dvasininkus į kovą prieš Jugoslaviją ir vertęs žmones stoti katalikų bažnyčioje. Tuo pačiu metu buvo teisiama 18 asmenų, jų tarpe 12 kunigų, kurie bendradarbiavę su priešu ir ustašais. Arkivyskupas į daugelį jam pateiktų klausimų neatsakė, bet pareiškė, kad jis esąs nekaltas jam primestais kaltinimais. Jis patvirtino savo ganytojiškame laiške pareikštus tvirtinimus, kad Jugoslavijos vyriausybė persekioja katalikų bažnyčią ir terorizuoja tikinčiuosius. Baigdamas jis pasakė, kad kiekvienas bažnyčios narys turi teisę kovoti už bažnyčią ir prieš komunizmą bei materializmą. Firmasis arkivyskupo sekretorius už bendradarbiavimą su ustašais nuteistas pakarti.

Gautėmis žiniomis iš Romos, arkivyskupo nuteisimas Vatikane sukėlus didelį perimą. Buvo manyta, kad teismas atidžiai ištirs visos bylos medžiagą ir bus objektyvus, tačiau taip neįvyko. Vatikanas pareiškė protestą prieš arkivyskupo nuteisimą. JAV kard. Spellmanas, Bostono arkivyskupas ir kard. Grifinas taip pat pareiškė protestus.

Dardanėly klausimu

Londonas. Jau paskelbtas JAV notos, išteiktos sovietams, turinys. Šia nota JAV išdėstė savo pažiūras Dardanėly kontrolės klausimu. JAV vyriausybė sako, kad Dardanėly kontrolės klausimas nėra tik Juodųjų jūrų valstybių reikalas. Ta kontrolė esančios suinteresuotos ir JAV. Jų nuomone, Dardanėly gyvenba ir toliau turinti priklausyti Turkijai. Fiekvienas grasinimas minėtųjų sasaurių saugumui busias perduotas Saugumo Tarybai. JAV šios notos nuorašus tuo pačiu metu išteikė visoms "Ontreux sutartį pasirašiusiems valstybėms, išskyrus Bulgariją ir Japoniją.

Moskva tvirtina, kad D. Britanija siekia bazių Etiopijoje

Moskva /AP/. Š.m. spalio 4 d. Moskvo radijas pranešė, kad D. Britanija norinti įsteigti naujas lėktuvų bazes Etiopijoje. Šio plano tikslas sustiprinti dar daugiau nepopolinę Britanijos poziciją Raudonosios Jūros pakraščiuose. Moskvo radijas paskelbė ištrauką iš profesinių sąjungų organo "Trud", kuris persispausdino žinią iš Kairo laikraščio "Egiptiečių Paštas". Tvirtinama, kad britų kariuomenė stovinti (gadanė ir kitose "numatytoje" vietovėse. "Trud" klausia, koki pasiteisinima britai gali išgalvoti, reikalaudami dar naujų aviacijos bazių? Kai D. Britanijos Užsienų Reikalų Ministrui buvo pranešta apie Maskvos radijo komentare, ji atsakė, kad daugeliu metu buvo laiks nuo laiko vedamos derybos su Etiopija kai kuriais klausimais, bet dabar nėra vedamos jokios derybos kalbamuoju klausimu.

Rinkimai Lenkijoje greičiausiai įvyks gruodžio 8 d.

Varšuva /AP/. Pagal patikimus šaltinius, visuotiniai rinkimai Lenkijoje įvyks gruodžio 8 d. Rinkimai negali įvykti anksčiau, kaip 52 dienas praėjus, nuo rinkimų įstatymo išgaliojimo.

Trumenas pasiuntė antra notą Anglijai Palestinos klausimu

Vašingtonas. /AP/. Baltieji Rumai atsisakė bet ko pareikšti apie pranešimo, kad prezidentas Trumenas pasiuntė antra konfidencialio notą Attleeo Palestinos klausimu.

Nauja komunistų propagandos priemonė - briketės

Britų okupacinės kariuomenės vyriausioji būstinė /UP/. Aukšti britų kariuomenės pareigūnai įsakė tuojau iširti keista komunistų propagandos priemonė - briketės. Testaruoju metu britų okupacine zona užplūdo tukstančiai šešių colių platumo brikečių su šukiais: "Jūsų užtarėja yra socialistinės vienybės partija". Briketės yra siunčiamos iš rusų zonos į britų pagal tarpzoninį susitarimą. Kadangi briketės yra labai plačiai dalinamos britų zonoje, greičiausiai britų pareigūnai Berlyne dėl tokio rusų elgesio, protestuodami, nes savaime aišku, kad briketės su šukiais yra pagamintos su rusų žinia.

MARGASIS MŪSŲ GYVENIMASJ. Štarkos vyrų choro koncertas

Spalio mėn. 12 d. Julius Štarkos vadovaujamas Dillingono vyrų choras sėkmingai koncertavo Freimano stovykloje. Jis čia to pačio dienos davė du koncertus ir po to išvyko į Traunsteino. Į pirmąjį koncertą susirinko mieste ir kitose stovyklose gyvenantieji lietuviai. Iš Lehengrino stovyklos atvyko apie 100 asmenų dviem sunkvežimiais. Koncertu visi buvo patenkinti. Po to dainų choras buvo priverstas net po 3 kartus padainuoti. Antrasis koncertas buvo skirtas Freimano stovyklos gyventojams.

Dambrauskaitės koncertas

Jei nesutrukdys kokios nors netikėtos kliūtys, garsioji mūsų operos solistė Dambrauskaitė spalio 19 d. numato koncertuoti Munchene, Lehengrino stovykloje.

Trumpos žinios

- Nankinas. Kinijos vyriausybė pirkai po ilgų kovų užėmė labai svarbią komunistų bazę - Kalganą. Manoma, kad dabar Kinijos vidaus kovos dar daugiau sustiprės. Čia kaišeks ofensyva ir toliau vykdoma sėkmingai.

- Teheranas. Pietinio Irano sukilėliai paprašė Teherano vyriausybės pagalbos. Jie laukia vyriausybės sąlygų ir pasirodys derėtis.

- Paryžius. Ši sekmadienį, spalio 13 d., 24 mil. prancūzų balsuoja naująjį konstitucijos projektą.